

**UCHWAŁA NR 21.145.2017  
RADY GMINY DUBICZE CERKIEWNE**

z dnia 31 października 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne na lata 2017 – 2022**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r. poz. 1875) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Gminy Dubicze Cerkiewne uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne na lata 2017 – 2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dubicze Cerkiewne.

§ 3. Traci moc uchwała Rady Gminy Dubicze Cerkiewne Nr 7.36.2011 z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2018.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy

**Jerzy Karpiuk**

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar Przemocy  
w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne na lata 2017 - 2022**

1. **Wstęp** Przemoc w rodzinie to zjawisko coraz bardziej obecne w społecznej rzeczywistości, które dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, bowiem to dzięki niej kształtuje się osobowość systemu, wartość i styl życia człowieka. Interesem całego społeczeństwa jest zatem dbanie o odpowiednie relacje wewnątrzrodzinne, aby rodziny były środowiskiem bezpiecznym, a dzieci w nich wychowywane dorastały w poczuciu przynależności, bezpieczeństwa i miłości. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny, jednakże jest to zjawisko coraz bardziej ujawniane oraz zatacza szersze kręgi społeczne. Występuje niezależnie od poziomu wykształcenia, statutu społecznego, czy sytuacji materialnej. Dotyka nie tylko rodziny ubogie, dotknięte alkoholizmem, bezrobociem czy wykluczeniem społecznym, lecz również rodziny dobrze usytuowane. Na potrzeby niniejszego programu, najbardziej odpowiednią jest definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r poz. 1390 ). Artykuł 2 pkt. 2 tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność. w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy w rodzinie:

a) **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, naruszające granice fizyczne członka rodziny bez jego zgody, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią, przedmiotami itp.

- b) **Przemoc seksualna** – obejmuje całe spektrum zachowań naruszających granice osoby w sferze seksualnej np. zmuszanie członka rodziny do określonych zachowań i kontaktów seksualnych w nie odpowiadający mu sposób, czy też w niedogodnym dla niego miejscu i czasie.
- c) **Przemoc ekonomiczna/materialna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego osoby doznającej przemocy, w celu wywierania na nią wpływu min. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów lub zmuszanie do zaciągania zobowiązań finansowych bez porozumienia z partnerem, ograniczanie dostępu do środków finansowych.
- d) **Zaniedbanie** – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych – np. związanych ze snem, odżywianiem, higieną. Z uwagi na powyższe w celu efektywnego przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, a także zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dubicze Cerkiewne na lata 2017 – 2022, zwany dalej Programem. Zawiera on: podstawy prawne, zasady działania, cele programu, adresatów programu oraz instytucje i organizacje współpracujące.

**2. Podstawa prawna** Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne opracowano na lata 2017 – 2022 w oparciu o następujące akty prawne:

- a) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
- b) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- c) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487)

**3. Charakterystyka środowiska lokalnego** Gmina Dubicze Cerkiewne to gmina wiejska, położona w województwie podlaskim, w powiecie hajnowskim. Powierzchnia gminy wynosi 151,2 km<sup>2</sup>, w jej skład wchodzi 28 miejscowości. Liczba mieszkańców na dzień 26 października 2017r. wynosi 1570 w tym: kobiet 805 i 785 mężczyzn. Występowaniu zjawiska przemocy sprzyja brak środków finansowych. W Gminie Dubicze Cerkiewne liczba osób zarejestrowanych, jako bezrobotne wyniosła: 158 osób. W 2014r. 55 osób w tym 28 kobiet, długotrwale bezrobotnych. W 2015 r. 48 osób w tym 21 kobiet, długotrwale bezrobotnych. W 2016 r. 55 osób w tym 26 kobiet, długotrwale bezrobotnych. Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych w 2014r. korzystało 99- rodzin, w 2015r.- 110 rodzin, natomiast w 2016 r. - 95 rodzin. Zjawisku przemocy często towarzyszy nadużywanie alkoholu. W 2014 r. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Dubicze Cerkiewne rozpatrzyła 8 wniosków w tym 2 o podjęcie leczenia odwykowego, w 2015 r. również rozpatrzyła 4 w tym dwa wnioski skierowano do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe, natomiast w 2016 r. w/w wniosków rozpatrzyła 4 w tym 1 wniosek skierowano do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe. W 2014 r. zostało założonych 1 niebieskich kart, w 2015 - 6 natomiast w 2016 r. zostało założonych 8 niebieskich kart.

**4. Założenia programu** Głównym założeniem programu jest przyczynienie się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych zachowań i postaw. Zasada nadrzędną programu jest ścisła współpraca podmiotów, które świadczą pomoc w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego.

**5. Cele, zadania i harmonogram programu** Celem głównym programu jest stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe	Zadania	Działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie	Strona internetowa, plakaty, ulotki	Liczba wydanych ulotek/plakatów, zamieszczonych informacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych poprzez Zespół Interdyscyplinarny	2017-2022 Na bieżąco

<p>2. Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy</p>	<p>Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych</p>	<p>Prowadzenie wsparcia przez wykwalifikowaną kadre, podejmowanie interwencji kryzysowej, zapewnienie schronienia ofiarom lub rozpoczęcie procedury eksmisji sprawcy przemocy, rozpoczęcie procedury niebieskiej karty</p>	<p>Liczba udzielonych porad, liczba interwencji, liczba wypełnionych niebieskich kart, liczba osób którym udzielono schronienia lub liczba eksmisji sprawcy.</p>	<p>Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświata, Służba zdrowia, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w zespół Interdyscyplinary</p>	<p>2017-2022 Na bieżąco</p>
	<p>Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej</p>	<p>Prowadzenie poradnictwa socjalnego, oraz pracy socjalnej</p>	<p>Ilość udzielonych porad</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych</p>	<p>2017-2022 Na bieżąco</p>
<p>3. Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</p>	<p>Szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy ochrony przemocy w rodzinie</p>	<p>Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, organizacja szkoleń/konferencji, warsztatów itp. dla przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>Wyniki z raportu diagnozy, liczba szkoleń/konferencji, seminariów/warsztatów itp. liczba uczestników</p>	<p>Zespół Interdyscyplinary</p>	<p>2017-2022 Na bieżąco</p>
	<p>Uczestnictwo w spotkaniach ponadgminnych kierunkowych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</p>	<p>Udział w spotkaniach o zasięgu ponadgminnym</p>	<p>Liczba spotkań</p>	<p>Zespół Interdyscyplinary</p>	<p>2017-2022 Na bieżąco</p>

### 6. Odbiorcy programu:

- a) Osoby doznające przemocy w rodzinie (małoletnie dzieci i młodzież, osoby dorosłe);
- b) Osoby stosujące przemoc domową;
- c) Świadkowie przemocy;
- d) Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

### 7. Realizatorzy programu

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych;
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dubiczach Cerkiewnych;

- c) Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce;
- d) Placówki Oświatowe na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne;
- e) Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Hajnówce;
- f) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie.

#### **8. Przewidywane efekty realizacji programu**

- a) Zmiana postaw społeczności lokalnej wobec problemu przemocy w rodzinie;
- b) Wzrost kompetencji osób świadczących pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie;
- c) Uprawnienie systemu pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;
- d) Zintegrowanie działań instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- e) Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.

**9. Finansowanie programu** Zadania otwarte w Gminnym programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne na lata 2017 – 2022 będą finansowane ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

**10. Monitoring i sprawozdawczość programu** Monitoring programu będzie obejmował zbieranie danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach w/w programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy w Dubiczach Cerkiewnych, a następnie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy w Dubiczach Cerkiewnych, w roku przedłoży Wójtowi sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dubicze Cerkiewne.